

USNESENÍ SOUDU (třetího senátu)

17. října 2005 *

Ve věci T-28/02,

First Data Corp., se sídlem ve Wilmingtonu, Delaware (Spojené státy),

FDR Ltd, se sídlem v Doveru, Delaware (Spojené státy),

First Data Merchant Services Corp., se sídlem v Sunrise, Florida (Spojené státy),

původně zastoupené P. Bosem a M. Nissenen, poté P. Bosem, advokáty,

žalobkyně,

* Jednací jazyk: angličtina.

proti

Komisi Evropských společenství, původně zastoupené R. Wainwrightem, W. Wilsem a V. Superti, poté R. Wainwrightem a T. Christoforouem, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na zrušení páté odrážky článku 1 rozhodnutí Komise 2001/782/ES ze dne 9. srpna 2001 v řízení podle článku 81 Smlouvy o ES a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/29.373 – Visa International) (Úř. věst. L 293, s. 24),

SOD PRVNÍHO STUPNĚ EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (třetí senát),

ve složení M. Jaeger, předseda, V. Tiili a O. Czúcz, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: E. Coulon,

vydává toto

Usnesení

Skutkový základ žaloby

- ¹ First Data Corp. je prostřednictvím své dceřiné společnosti, First Data Resources Inc., mateřskou společností společnosti FDR Ltd. Je rovněž prostřednictvím své dceřiné společnosti, First Financial Management Corp., mateřskou společností společnosti First Data Merchant Services Corp. Všechny tyto společnosti tvoří skupinu First Data (dále jen „First Data“).
- ² FDR vykonává svou činnost v odvětví platebních karet v Evropě pod jménem First Data Europe. Její mateřská společnost, First Data Resources, je ve Spojených státech jedním z hlavních poskytovatelů služeb vydavatelům uvedených karet. Krom toho je First Data Merchant Services jedním z nejvýznamnějších účastníků amerického trhu v oblasti zpracovávání operací nazývaných „akvizice“.
- ³ Visa International Service Association (dále jen „Visa“) je soukromým výdělečným podnikem ve vlastnictví přibližně 20 000 finančních institucí z celého světa, které jsou jeho členy. Provozuje systém karet téhož jména (dále jen „systém karet Visa“).

- 4 Dne 31. ledna 1977 Visa (pod svým původním názvem Ibanco Ltd) oznámila Komisi různá pravidla a předpisy upravující činnost Visa a jejích členů za účelem obdržení buď negativního atestu, nebo výjimky na základě čl. 81 odst. 3 ES.
- 5 Dne 29. dubna 1985 Komise zaslala uvedenému podniku „uklidňující“ dopis, avšak poté, co obdržela stížnost proti mnohostranným výměnným poplatkům v systému karet Visa, dne 4. prosince 1992 vzala „uklidňující“ dopis zpět a znovu otevřela své šetření.
- 6 Dne 14. října 2000 Komise zveřejnila oznámení podle čl. 19 odst. 3 nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, prvního nařízení, kterým se provádějí články [81] a [82] Smlouvy (Úř. věst 1962, 13, s. 204), kterým se vyzývají všechny zúčastněné třetí strany, aby předložily své připomínky k úmyslu Komise přijmout příznivé rozhodnutí zejména ve vztahu k pravidlu o nediskriminaci, upraveným pravidly vztahujícím se na přeshraniční služby, a pravidlu „žádná akvizice bez vydávání“ (no-acquiring-without-issuing rule) (Úř. věst C 293, s. 18). V návaznosti na toto oznámení žalobkyně nepředložily připomínky.
- 7 Dne 22. května 2001 se zástupci First Data sešli se zástupci Visa za účelem představení svého projektu rozvoje akviziční činnosti v Evropě a získání členství ve Visa. Při této příležitosti Visa sdělila First Data, že k získání členství musí být splněny dvě podmínky. Jednak žadatel musí být finanční institucí a jednak musí být vydavatelem před zahájením akvizic.

- 8 Dne 11. července 2001 First Data písemně požádala Visa o formulář žádosti o přistoupení k Visa.
- 9 Dne 20. července 2001 Visa odpověděla společnosti First Data a připomněla jí podmínky získání členství uvedené na setkání dne 22. května 2001.
- 10 Dne 9. srpna 2001 Komise přijala rozhodnutí 2001/782/ES v řízení podle článku 81 Smlouvy o ES a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/29.373 – Visa International) (Úř. věst. L 293, s. 24, dále jen „napadené rozhodnutí“).
- 11 Výrok napadeného rozhodnutí uvádí:

„Článek 1

Komise se na základě zjištěných skutkových okolností domnívá, že není důvod zahájit řízení podle čl. 81 odst. 1 Smlouvy o ES nebo článku 53 Dohody o EHP s ohledem na následující pravidla a předpisy upravující systém platebních karet Visa International:

[...]

— pravidlo, které váže akviziční činnost na vydávání ([n]o-acquiring-without-issuing rule) stanovené v článku 2.04-2.07 stanov [...]“ (dále jen „dotčené pravidlo“).

Řízení

- 12 Žalobkyně předložily projednávanou žalobu návrhem podaným kanceláři Soudu dne 4. února 2002.
- 13 Žalovaná vznesla námitku nepřipustnosti podle článku 114 jednacího řádu Soudu samostatným podáním podaným kanceláři Soudu dne 4. dubna 2002.
- 14 Visa podala kanceláři Soudu dne 17. června 2002 návrh na vstup do řízení jako vedlejší účastník na podporu návrhových žádání Komise.
- 15 Dopisem ze dne 4. července 2002 žalobkyně požádaly podle čl. 116 odst. 2 jednacího řádu o důvěrné zacházení s údaji uvedenými ve čtvrté až sedmé větě odstavce 6, třetí větě odstavce 7 a třetí a čtvrté větě odstavce 13 jejich vyjádření k námitce nepřipustnosti, které obsahovaly informace, jsoucí údajně předmětem obchodního tajemství.

- 16 Usnesením ze dne 7. ledna 2003 si Soud vyhradil rozhodnout o námitce nepřipustnosti spolu s věcí samou a bylo stanoveno, že o nákladech řízení bude rozhodnuto později.
- 17 Usnesením ze dne 20. ledna 2003 byl povolen vstup Visa do řízení jako vedlejšího účastníka na podporu návrhových žádání Komise. Nedůvěrné verze spisů účastníků řízení jí byly předány.
- 18 Podáním ze dne 12. února 2003 Visa předložila námitky k žádosti o důvěrné zacházení. Žalobkyně předložily svá vyjádření k uvedeným námitkám podáním zapsaným dne 10. dubna 2003.
- 19 Usnesením Soudu ze dne 14. srpna 2003 bylo povoleno důvěrné zacházení s údaji uvedenými ve čtvrté až sedmé větě odstavce 6, třetí větě odstavce 7 a ve třetí a čtvrté větě odstavce 13 vyjádření žalobkyň k námitce nepřipustnosti. Bylo stanoveno, že o nákladech řízení bude rozhodnuto později.
- 20 Jelikož bylo změněno složení senátů Soudu, soudce zpravodaj byl přeložen ke třetímu senátu, jemuž byla tedy tato věc přidělena.
- 21 Na základě zprávy soudce zpravodaje se Soud (třetí senát) rozhodl zahájit ústní část řízení a v rámci organizačních procesních opatření stanovených v článku 64 jednacího řádu vyzval účastníky řízení, aby předložili některé dokumenty a písemně jim položil několik otázek.

22 Žalobkyně navrhuje, aby Soud:

- zrušil napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž se týká dotčeného pravidla;
- nařídil Komisi a Visa, aby předložily informace anebo dokumenty týkající se vymezení přiměřeného množství karet, na něž odkazuje bod 18 odůvodnění a poznámka pod čarou č. 21 napadeného rozhodnutí;
- nařídil Komisi nebo Visa, aby předložily kopii „Cross-border Acquiring Planning and Implementation Guide“ (příručku k plánování a provádění přeshraničních akvizic) uvedenou v žalobní odpovědi;
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení;
- uložil Visa náhradu nákladů řízení spojených s vedlejším účastenstvím.

23 Komise podporovaná Visa navrhuje, aby Soud:

- zamítl projednávanou žalobu jako nepřípustnou anebo jako neopodstatněnou;

— uložil žalobkyním náhradu nákladů řízení.

- 24 Dopisem ze dne 28. ledna 2005 Visa oznámila Soudu své rozhodnutí zrušit dotčené pravidlo v evropském prostoru systému karet Visa s okamžitým účinkem. Mimoto Visa vzala zpět svůj návrh na vstup vedlejšího účastníka do řízení.
- 25 Dopisem ze dne 3. února 2005 Soud požádal účastníky řízení, aby předložili svá vyjádření ke zpětvzetí návrhu na vstup vedlejšího účastníka do řízení ze strany Visa a k otázce, zda zanikl předmět žaloby. Účastníkům řízení bylo rovněž oznámeno rozhodnutí předsedy třetího senátu odložit jednání, které bylo stanoveno na 24. února 2005, na pozdější termín.
- 26 Usnesením ze dne 6. dubna 2005 byla Visa v návaznosti na zpětvzetí svého návrhu na vstup vedlejšího účastníka do řízení vyškrtuta z rejstříku Soudu jako vedlejší účastník.

Právní otázky

- 27 Na základě článku 113 jednacího řádu, když Soud rozhoduje podle čl. 114 odst. 3 a 4 jednacího řádu, může kdykoliv bez návrhu posoudit, zda jsou splněny nepominutelné podmínky řízení nebo po vyslechnutí účastníků vyslovit, že návrh se stal bezpředmětným a že ve věci již nerozhodne. Článek 114 odst. 3 jednacího řádu stanoví, že nerozhodne-li Soud jinak, projedná se návrh ústně.

- 28 Jelikož účastníci řízení byli slyšeni k otázce účinků zrušení dotčeného pravidla na průběh řízení, Soud pokládá tuto věc za dostatečně objasněnou a rozhoduje, že zahájená ústní část řízení musí být skončena.

Argumenty účastníků řízení

- 29 Komise se domnívá, že předmět žaloby zanikl a žalobkyně již nemají zájem na podání žaloby.
- 30 Žalobkyně tvrdí, že ani zrušení dotčeného pravidla společností Visa, ani zpětvzetí jejího návrhu na vstup vedlejšího účastníka do řízení, nejsou dostatečnými důvody ke skončení řízení. Opírají se o tři argumenty.
- 31 Zaprvé uplatňují, že neexistuje žádná záruka, že Visa opět nezavede dotčené pravidlo nebo nepřijme obdobné pravidlo s rovnocennými účinky. Podle žalobkyň ponechání napadeného rozhodnutí v platnosti tyto kroky usnadní. Domnívají se, že bez zásadního rozhodnutí Soudu se Visa bude moci snažit zabránit vstupu First Data, jako nabyvatele, do evropské zóny systému karet Visa.
- 32 Zadruhé žalobkyně tvrdí, že mají zájem na projednání žaloby v tom, že by Soud případně mohl rozhodnout v jejich prospěch, zejména proto, že Komise nesprávně povolila dotčené pravidlo, aniž by sama prošetřila předmět a účinky tohoto pravidla, včetně podmínky pro přijetí, která vyžaduje bankovní licenci. Žalobkyně upřesňují, že žaloba se nestala bezpředmětnou, jelikož posledně uvedený požadavek zůstal

v platnosti poté, co Visa zrušila dotčené pravidlo. Žalobkyně přitom mají za to, že k tomu, aby se osoba stala pouhým nabyvatelem, není požadavek bankovní licence odůvodněný.

- 33 Zatřetí se žalobkyně domnívají, že rozhodnutí Soudu, zejména rozhodnutí shledávající opodstatněným třetí žalobní důvod jejich žaloby, vycházející z nesprávného právního posouzení anebo nesprávného skutkového zjištění v úvaze Komise, podle které nedošlo k významnému omezení hospodářské soutěže, bude moci sloužit jako základ případné žaloby na náhradu jejich škody proti Visa. Žalobkyně totiž mají za to, že rozhodnutí Soudu, ve kterém se konstatuje neopodstatněnost povolení dotčeného pravidla, a následně tedy i požadavku bankovní licence Komisí, nevyhnutelně povede k závěru, že tyto dvě podmínky byly v době přijetí a po přijetí napadeného rozhodnutí protiprávní.

Závěry Soudu

- 34 Žaloba na neplatnost podaná fyzickou nebo právnickou osobou je přípustná pouze v případě, že žalobce má zájem na zrušení napadeného aktu. Předpokladem takového zájmu je, že samotné zrušení aktu může vyvolat právní následky nebo, jinak řečeno, že žaloba může ve svém výsledku přinést prospěch straně, která ji podala (viz rozsudek Soudu ze dne 28. září 2004, MCI v. Komise, T-310/00, Sb. rozh. s. II-3253, bod 44 a citovaná judikatura).
- 35 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podmínky přípustnosti žaloby se s výjimkou odlišné otázky ztráty zájmu na podání žaloby posuzují k okamžiku podání žaloby (viz rozsudek Soudu ze dne 21. března 2002, Shaw a Falla v. Komise, T-131/99, Recueil, s. II-2023, bod 29 a citovaná judikatura).

- 36 Nicméně v zájmu řádného výkonu spravedlnosti nemůže tato úvaha týkající se okamžiku posouzení přípustnosti žaloby zabránit Soudu, aby konstatoval, že se o žalobě nerozhodne v případě, že žalobce, který původně měl zájem na podání žaloby, ztratil veškerý osobní zájem na zrušení napadeného rozhodnutí z důvodu události, ke které došlo po podání uvedené žaloby.
- 37 Aby totiž žalobce mohl pokračovat v řízení o žalobě směřující ke zrušení rozhodnutí, je třeba, aby si zachoval osobní zájem na zrušení napadeného rozhodnutí (viz rozsudek Soudu ze dne 24. dubna 2001, *Torre a další v. Komise*, T-159/98, Recueil FP, s. I-A-83 a II-395, bod 30 a citovaná judikatura).
- 38 Ve stejném smyslu, pokud jde o přípustnost kasačního opravného prostředku, Soudní dvůr usoudil, že může i bez návrhu uplatnit nedostatek zájmu strany na podání opravného prostředku nebo na pokračování v řízení o opravném prostředku z důvodu, že skutečnost, ke které došlo po vydání rozsudku Soudu, odstranila škodlivý účinek tohoto rozsudku na stranu podávající opravný prostředek, a z tohoto důvodu prohlásit opravný prostředek za nepřípustný nebo bezpředmětný. Existence zájmu navrhovatele na podání kasačního opravného prostředku totiž předpokládá, že opravný prostředek může ve svém důsledku přinést prospěch straně, která jej podala (rozsudek Soudního dvora ze dne 19. října 1995, *Rendo a další v. Komise*, C-19/93 P, Recueil, s. I-3319, bod 13).
- 39 Je tedy namístě přezkoumat, zda by případné zrušení páté odrážky článku 1 napadeného rozhodnutí mohlo mít po zrušení dotčeného pravidla právní následky ve prospěch žalobkyň (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 13. června 2000, *EPAC v. Komise*, T-204/97 a T-270/97, Recueil, s. II-2267, bod 154).
- 40 V projednávané věci je namístě mít za to, že zájem žalobkyň na podání žaloby, pokud vůbec existoval, zanikl z důvodu zrušení dotčeného pravidla. Případný rozsudek Soudu zrušující pátou odrážku článku 1 napadeného rozhodnutí by totiž

již nemohl vyvolat následky uvedené v článku 233 ES. I v případě zrušení napadeného rozhodnutí by tak Komise nemohla přijmout nové rozhodnutí, které by neobsahovalo případné nesprávnosti shledané Soudem, jelikož dotčené pravidlo již neexistuje (viz v tomto smyslu usnesení Soudu ze dne 13. června 1997, TEAM a Kolprojekt v. Komise, T-13/96, Recueil, s. II-983, body 27 a 28).

41 Tato úvaha není vyvrácena argumenty žalobkyně.

42 Zaprvé, pokud jde o tvrzení žalobkyně, podle kterých by Visa mohla přijmout pravidlo, které je obdobou dotčeného pravidla, je namíste připomenout, že hospodářský subjekt musí odůvodnit vzniklý a trvající zájem na zrušení napadeného rozhodnutí (rozsudek Soudu ze dne 17. září 1992, NBV a NVB v. Komise, T-138/89, Recueil, s. II-2181, bod 33), což není případ v projednávané věci.

43 Jestliže se totiž zájem, o nějž se opírá žalobkyně, týká budoucí právní situace, je nutné prokázat, že nepříznivý zásah do této situace je již nyní jistý. Tak tomu v projednávané věci není, jelikož přijetí obdobného pravidla společností Visa je jen případnou událostí, která závisí pouze na vůli Visa. Jde tak o pouhý hypotetický zájem, který tedy nepostačuje ke konstatování, že právní situace žalobkyně by byla dotčena nezrušením napadeného rozhodnutí.

44 Zadruhé se žalobkyně domnívají, že případné vyhovující rozhodnutí Soudu by rovněž mělo za následek změnu požadavku Visa, podle kterého musí mít její členové bankovní licenci.

45 V tomto ohledu postačí připomenout, že pravidlo Visa požadující bankovní licenci není předmětem napadeného rozhodnutí. I za předpokladu, že Komise měla přezkoumat dotčené pravidlo s přihlédnutím k existenci požadavku bankovní licence v rámci okolností na trhu, nic by se nezměnilo na skutečnosti, že posledně uvedený požadavek není předmětem napadeného rozhodnutí. V důsledku toho, i kdyby pátá odrážka článku 1 napadeného rozhodnutí byla zrušena a kdyby Komise měla znovu přezkoumat slučitelnost dotčeného pravidla s článkem 81 ES, tato skutečnost by neměla automatický dopad na ostatní pravidla upravující systém karet Visa.

46 Mimoto nic nebrání žalobkyním, aby prostřednictvím stížnosti ke Komisi zpochybnily pravidla pro přístup do systému Visa, která zahrnují zejména požadavek být bankovní institucí, jak ostatně uplatňuje Komise ve svém vyjádření ke zpětvzetí návrhu na vstup vedlejšího účastníka do řízení.

47 Zatřetí, co se týče argumentů žalobkyň, podle kterých je zrušení napadeného rozhodnutí nezbytné pro odůvodnění jejich případné žaloby na náhradu škody proti Visa před vnitrostátními soudy, je namístě nejprve uvést, že se rovněž jedná o budoucí a hypotetickou okolnost.

48 Zohlednění posouzení Komise, pokud jde o použitelnost čl. 81 odst. 1 ES, vnitrostátním soudem, který by rozhodoval o případné žalobě na náhradu škody podanou proti Visa, je pouze možností.

49 Je jistě pravdou, že se na akty orgánů Společenství v zásadě vztahuje presumpce legality až do doby, než jsou zrušeny nebo vzaty zpět (rozsudky Soudního dvora ze

dne 1. dubna 1982, Dürbeck v. Komise, 11/81, Recueil, s. 1251, bod 17, a ze dne 14. prosince 2000, Masterfoods a HB, C-344/98, Recueil, s. I-11369, bod 53). Pokud tedy vnitrostátní soudy rozhodují o dohodách nebo praktikách, které jsou již předmětem rozhodnutí Komise, nemohou přijmout rozhodnutí, která jsou v rozporu s rozhodnutím Komise (rozsudek Masterfoods a HB, uvedený výše, bod 52).

- 50 Negativní atest nicméně není pro vnitrostátní soudy závazný, i když představuje skutkovou okolnost, kterou vnitrostátní soudy mohou vzít v úvahu v rámci svého přezkumu. Z článku 2 nařízení č. 17 totiž vyplývá, že negativní atesty pouze znamenají, že podle Komise není důvod k jejímu zásahu na základě poznatků, které má k dispozici. Negativní atesty tedy nepředstavují konečné posouzení, a zejména ani zaujetí stanoviska spadající do výlučné pravomoci Komise. Jelikož čl. 81 odst. 1 ES je, jak Soudní dvůr již mnohokrát rozhodl, přímo použitelný, takže jednotlivci se jej mohou dovolávat před vnitrostátními soudy a vyvozovat z něj práva, a jelikož vnitrostátní soudy mohou mít případně k dispozici také jiné informace o zvláštních okolnostech projednávaného případu, mají přirozeně povinnost učinit si svůj vlastní názor, podle poznatků, které mají k dispozici, o použitelnosti čl. 81 odst. 1 ES na určité dohody (stanovisko generálního advokáta Reischla předcházející rozsudku Soudního dvora ze dne 10. července 1980, Marty v. Lauder, 37/79, Recueil, s. 2481, 2502, 2507; v tomto smyslu viz rovněž rozsudek Marty v. Lauder, bod 13, a rozsudek Soudu ze dne 13. prosince 1990, Prodifarma a další v. Komise, T-116/89, Recueil, s. II-843, bod 70).

- 51 Dále přísluší vnitrostátním soudům, aby v případě pochybností o legalitě rozhodnutí Komise požádaly o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES za účelem otevření otázky platnosti napadeného rozhodnutí, takže žalobkyně by v každém případě nebyly v rámci případného sporu nijak zbaveny možnosti uplatnit svá práva před vnitrostátním soudem (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 14. dubna 2005, Sniace v. Komise, T-141/03, Sb. rozh. s. II-1197, bod 40).

52 V každém případě by se právní situace žalobkyně nezměnila zrušením části napadeného rozhodnutí, která se týká dotčeného pravidla. Jak totiž uplatňují samotné žalobkyně ve svých odpovědích na písemné otázky Soudu, případné zrušení napadeného rozhodnutí by neposkytlo žalobkyním přístup do akvizičního systému sítě Visa, protože nemají bankovní licenci, jak vyplývá z jejich repliky. Přitom vzhledem k tomu, že požadavek bankovní licence pro členství ve Visa není předmětem napadeného rozhodnutí a že Soud nemůže nahradit posouzení Komise svým posouzením, případné zrušení části napadeného rozhodnutí, která se týká dotčeného pravidla, by nemělo přímé účinky, pokud jde o legalitu pravidla, podle kterého členové Visa musí být bankovními institucemi. Je totiž namístě připomenout, že v rámci žaloby na neplatnost uvedené v článku 230 ES jsou Soudní dvůr a Soud příslušné k tomu, aby postihovaly nepřislušnost, porušení podstatných procesních náležitostí, porušení Smlouvy nebo jakékoliv právní normy týkající se provedení Smlouvy, či zneužití pravomoci. Článek 231 ES stanoví, že je-li žaloba opodstatněná, napadený akt je prohlášen za neplatný od počátku (rozsudek Soudního dvora ze dne 27. ledna 2000, *DIR International Film a další v. Komise*, C-164/98 P, Recueil, s. I-447, bod 38).

53 Za těchto podmínek, a aniž by bylo nezbytné zkoumat, zda žalobkyně měly v okamžiku podání žaloby zájem na vyřešení sporu, je namístě konstatovat, že žalobkyně již v každém případě nemají zájem na projednání žaloby. Jelikož neexistuje trvalý a určitý zájem na podání žaloby, o žalobě se již nerozhodne.

K nákladům řízení

54 Podle čl. 87 odst. 6 jednacího řádu, není-li vydáno rozhodnutí ve věci samé, rozhodne o nákladech řízení Soud dle volného uvážení.

55 Vzhledem k tomu, že okolnosti projednávané věci vedly k nevydání rozhodnutí ve věci samé z důvodu událostí nezávislých na chování hlavních účastníků sporu, je namístě uložit každému hlavnímu účastníku řízení náhradu vlastních nákladů řízení.

Z těchto důvodů

Soud (třetí senát)

rozhodl takto:

- 1) O žalobě se již nerozhodne.**
- 2) Žalobkyně a Komise ponesou vlastní náklady řízení.**

V Lucemburku dne 17. října 2005.

Vedoucí soudní kanceláře

E. Coulon

Předseda

M. Jaeger